Ն. 4037 1903 ԱՊՐԻԼ 30/13 ՄԱՅԻՍ ՇԱԲԱԹ 19րդ տարի 16 ՍԼՖԷՐ 1321 — 30 ՆԻՍԱՆ 1319

ՄԵԾՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքթատա իկի տէֆա եւանի ՇԱԲԱԹՕՐ վէ ՇՈՒՄԱԿ ԻՐԹԷՍԻ
կիւնլերի ալէյր օրտինուր

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌ی نومرو ٦٥

ՂԱԶԵԹԱՄԸՉԸՆ ԱՊՕՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղրուշ, = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85, = 6 Այլըղը 45 ղշ. տբր։ = Բոսֆոր իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տբր։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Լինճի սահիֆէնին պէհէր սըրասը 5, Շնճի վէ Ցիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սըրասը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սըրասը 1 ղրուշ տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։ = Նիւսխէսի 30 բր. տբր։

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։ = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճաատէի քէպիրտէ Ն. 65։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Հազարաւոր տարիներու հոյակապ շրջթայաւորումին մէջէն կ'արձագանգէ անունը այս քաղքին, որ իր նուիրական հնութիւնովը քաղցր տպաւորութիւն մը կը թողու սիրտերու վրայ։

Այս քաղաքն է որ ամէնէն աւելի դէպի իրեն կը քաշէ ամէն տարի Քրիստոնեաներու ամբոխներ, որոնք այլարդիս չորս կողմերէն հոն կը դիմեն հաւատքի զօրեղ տենչով մը։

Երուսաղէմ. ուխտաւորներու սիրական քաղաքն է ան, ուր կը դիմեն ապրելու համար անջինջ յիշատակներովը Աստուածորդիին, չնչելու համար այն օդը զոր շնչեց երկու հազար տարի առաջ Փրկիչը, պտտելու համար այն տեղերը, ուր պտտեցաւ Ան, տեսնելու համար այն տեղերը զորս տեսաւ Ան և մանաւանդ աղօթելու համար այն վայրերուն վրայ, որոնք անջնջելի հետքերը կը կրեն Յիսուսի կրած չարչարանքներուն ու թափած արիւնին։

Եւ իրօք ինչ սուրբ յիշատակներ պահած է իր մէջ այս քաղաքը, որ Քրիստոնէութեան գլխաւոր ու սրբազան քաղաքը կը համարուի։ Հո՛ն էր որ ծնաւ մեր Տէրը, հո՛ն մեծցաւ, հո՛ն սկսաւ իր քարոզութիւններուն, հո՛ն չարչարուեցաւ, հո՛ն մեռաւ և հո՛ն յարութիւն առաւ։

Այս պատճառաւ է որ Երուսաղէմ բոլոր ուխտատեղիներուն գլուխը կը գրաւէ և ամէն տարի հոն կատարուած չքեղաշուք հանդէսները աւելի փայլ մը կուտան այդ ուխտավայրին, ուր խանուած բարեպաշտ ու հաւատացեալ ամբոխները, ամէն ազգէ, ամէն ցեղէ ու ամէն երկրէ, Քրիստոնէութեան գերագոյն աղօթքները կը բարձրացնեն դէպ ի երկինք, միաձայն ու միահոգի։

* * *

Երուսաղէմի մէջ ամէն Քրիստոնեայ հասարակութիւն ունի իր առաջնորդարանը, առաջնորդը, վարդապետները, եկեղեցին և. և. ասիկա անհրաժեշտ է այն ուխտաւորներուն համար որոնք նոյն քաղաքը կը դիմեն։

Բայց ցաւալի է ըսել թէ մեր հասարակութիւնը շատ հեռու է փայլուն վիճակ մը ունենալէ հոն։

Անցեալները առիթը ունեցանք տեսնելու ուխտաւոր մը, — մեր հասարակութեան անդամներէն, — որ Երուսաղէմէն վերադարձին, շատ խանդով ու եռանդով կը խօսէր այնտեղի ուխտատեղիներուն վրայ, տեսածներուն վրայ և մանաւանդ այն եկեղեցական արարողութիւններուն վրայ, որոնց ներկայ գտնուելու բարեպատեհ ու երջանիկ առիթը ունեցած էր։ Ուխտաւորը՝ հաւատքի զօրաւոր ներշնչումով մըն էր որ կը վերադառնար նոյն քաղաքէն։

Կը պատմէր այն հոյակապ շէնքերը զորս ունէին միւս հասարակութիւնները, կը պատմէր անոնց չքեղ եկեղեցիները, առաջնորդարանները։

Միայն շատ ակար կերպով կը խօսէր մեր հասարակութեան ունեցած վիճակին մասին, որ ապահովաբար նախանձելի ըլլալու չէր։

Եւ արդէն բոլոր Երուսաղէմէն եկողները միւնոյն գանգատը կ'ընեն՝ սոյն քաղաքին մէջ մեր ունեցած վիճակին նկատմամբ։

Երուսաղէմի մէջ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան բոլոր եկեղեցական ու հիւրամեծարի գործերը յանձնուած են Վարդապետի մը, Յովակիմ Վ. Թումայեանի, որ անխոնջ ու անդուլ կերպով կ'աշխատի իր պարտականութիւնները կատարելու և յառաջ տանելու համար իրեն յանձնուած այս կարեւոր գործը։

Դիւրաւորաբար այս բարեջան քահանային աշխատութեանց ու ձեռնարկներու շնորհիւն է որ ի մօտոյ պիտի կրնանք եկեղեցի մը ունենալ Երուսաղէմի մէջ։

Ասիկայ բուսական մեծ ծառայութիւն մը կը նշանակէ և կենդանի ապացոյցն է անոր անդուլ ջանքերուն, որոնք ապահովաբար յաջողութեամբ պիտի պսակուին։ Եւ Յովակիմ Ծ. Վ. Թումայեանի այս գնահատելի ծառայութեանց փոխարէն է որ Ամեն. Հոգեւորը Տէրը Թագադիր տաճիճանով վարձատրեց զայն, վարձատրութիւն մը որուն լիովին արժանի է յարգելի եկեղեցականը։

Բայց ո՛րչափ ալ մեծ ըլլայ կարողութիւնը Յովակիմ Ծ. Վ.ի և որչափ ալ շատ աշխատելու եռանդը, դարձեալ, ըսէ՛ք, ինչ կրնայ ընել միայն մէկ եկեղեցական մը, ինչպէս կրնայ այդ սրբավայրին պահանջած բոլոր պէտքերուն հասնիլ։

Խորհրդածութեան արժանի կէտ մըն է այս, զոր կարելի չէ ուշադրութենէ վրիպեցնել, պէտք է հարկ եղած նիւթական ու բարոյական օգնութիւնները զանց չընել ուրեմն, որպէս զի մեր հասարակութիւնն ալ ունենայ իրեն վայել դիրքը այնպիսի տեղ մը, որ Քրիստոնէութեան գլխաւոր կեդրոնը ու ուխտատեղին կը համարուի, և ուր կ'այցելեն վեհապետներ ու վեհապետուհիներ, իշխաններ ու իշխանուհիներ և ուրիշ մեծամեծ անձնաւորութիւններ։

Եթէ, օրինակի համար, կղերանոց մը ունենանք Երուսաղէմի մէջ, այն ատեն, կրնանք հոն պահել մէկէ աւելի վարդապետներ, որոնք օժանդակները կ'ըլլան Պատրիարքական Փոխանորդին և որոնք կրնան աւելի փայլ մը տալ եկեղեցական արարողութեանց։ Եւ այս կղերանոցը կըրնայ հաւանականաբար պահուիլ ուխտաւորներուն լումայովը։

Այս կերպով է որ միայն Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւնը կրնայ իրեն յատուկ դիրք մը շինել այսպիսի կարեւոր քաղքի մը մէջ։ Եւ այս դիրքը անհրաժեշտ է։ Գոնէ միւս հասարակութիւններէն օրինակ առնենք, և մենք ալ մեր կարգին աշխատինք մեր եկեղեցին շինելու և բարեզարդելու։

Հիմակուան Պատրիարքն. Փոխանորդը, Յովակիմ Ծ. Վ. Թումայեան, աշխատելու համար ամէն բարի տրամադրութիւններով օժտուած է, և ամենէն առաջ, ինք առաջին բաղձացողն ու փափաքողն է՝ Երուսաղէմի մէջ մեր հասարակութեան եկեղեցական վիճակին բարւոքման, որուն նախաձեռնարկը իրմէ է արդէն։

Քի՛չ մը օգնութիւն, և ապահով եղէք թէ այս ձեռնարկը յաջողութեամբ կը պսակուի և մեր հասարակութիւնն ալ իր եկեղեցին, վարդապետները, դպրաց դասը ու կղերանոցը կ'ունենայ Երուսաղէմի մէջ։

ԵՐԿՈՒ ԳԱՐՈՒՆՆԵՐ

ՄԱՅԻՍ 1

Բնութեան գարնան մէջն ենք։ Կը ժըպտին լուսաւորք, կը ժպտին ծաղկունք։ Զեփիւռին անուշ համբոյրն ո՞վ չզգայ։

Ծովանուտ ըլլակի մը վրայէն կը դիտեմ ծովը հեռուն։ Կը դիտեմ մակոյկ մը՝ որ առագաստ պարզած կը հեռանայ ափունքէն, հետք թողլով միայն սպիտակ շղարշ մը. քիչ մը վերջ անյայտ եղաւ նա, հորիզոնի ծալքերուն մէջ։

Ինչպէս կուսի մ'կապոյտ յոյսերու մէջ...

Պատկառանքով մայր մերձակայ անտառի մը մէջ. վիթխարի ծառեր բաղուկներն մէկմէկու տուած, կարծես դալար սիւներու վրայ դրուած գմբէթներ էին, այդ բնութեան տաճարին։ Ամէն ինչ վսեմ էր հոն, վսեմ իւր միայնութեան և յաւիտենական լռութեան մէջ։

Վերջալոյս էր, քանի մը նուաղկոտ ճառագայթներ դեռ չէին թողած լերանց բարձունքը. զով բուրում մը ամբողջ օդը խնկած էր։ Ծովային ծիծառներու տրխլանուագ շեչտերը, միանալով ժայռերու ոռքը փչրուող ալեաց ձայնին, խորհրդաւոր արձագանգ մը կուտային մթնշաղին մէջ։

Գարուն, դու Աստուծոյ ժպիտն ես. հեռանկար մը երկնից դրախտին, յորում մարդիկ իրենց երջանկութիւն մը կ'երազեն. վանկ մը միայն այն գաղտնի բաւին, որ չիրմին մութ կողմը գրուած է...

* * *

Երիտասարդութիւնը կենաց գարունն է։ Կոյս մը տեսայ. աչկունք ծաւի, շրթունք բացիփիկ կոկոն, մազերն ալ համակ ոսկի։ Գլխու թեթեւ շարժում մ'եղաւ բարեւս, և նա ամօթոտ նայուածք մը փոխանակեց։ Ես ինքս ալ ունէի քող մը սրտիս վրայ։

Ուռենոյ մը տակ նստանք. փոխադարձ անկեղծ վստահութիւն մը սրտերնիս շղթայեց։ Վստահութիւնը սրտերու կամուրջն է։

— Քո՛յր, ցո՛յց տուր ինձ սիրտդ, պատմէ՛ երազներդ։

— Երջանկութեան ծարաւի եմ, սիրտս սէն վայրկեան կը բաբախէ։ Կը հառաչեմ ստէպ և երբեմն կուլամ. լալ նոյն իսկ ուրախ վայրկեաններուս, անպատում հոգեյք մ'է ինձ։ Արցունքէն աւելի շնորհալի զարդ կա՞յ միթէ։

Կը սիրեմ գեղեցիկը, կը սիրեմ բարին։ Երջանկութիւնն այդ երկուքին մարմնացումը չէ՞ մի։

Կը ննջեմ, կը զարթնում, երազս նուիրուելիք է։ Պիտի կարենա՞մ գտնել այն՝ որ սրտիս պարապութիւնը լեցնէ։ Աւա՜ղ, քիչ կան մարդիկ որ ճշմարիտ երկրպագուք ըլլան սիրոյ խորանին։ Սիրել միայն ժամանակ մը, դա շատ տխուր է. սրտեր կան որ յաւիտենականութիւն կուզեն։

Առանց սիրոյ կեանք չեմ հասկնար ես, ո՛չ երկրիս վրայ, ո՛չ երկնից մէջ։ Ինչպէս չեմ հասկնար գարուն առանց ծաղկի, առաքինութիւն առանց արցունքի...

— Ո՜հ, Քոյր, կ'անցնի գարուն, կ'անցնի երիտասարդութիւն։ Այս երկուքէն աւելի բարձր, աւելի քաղցր կուսութիւնն է, որ չանցնիր. դա հոգւոյ մնայուն գարունն է. սրտի յարատեւ յափշտակութիւնն է. մարդկութեան աստուածացումը...

Կոյսն իւր թաց աչկունքը սրբեց։ Ոտքի ելանք։

Լուսնակն, ուռենոյ մելամեղձիկ ճիւղերէն մեզի կը նայէր։

ՔՆԱՐ

ԻԼՔ ՊԱՀԱՐ

Իրիշտի էյեամը պահար, կիւլսիւնլէր
կիւլլերէ կիւլլէր,
Սէտայը ֆէրիատրն պիւլպիւլ պախ իթսին
ճանէ սէֆալէր,
Գըլտըմ նազար չիմէնզարէ, տէյմի՞ մի հոշ
շու մէնզարէ
Ջալար գավալ գարիպ չօպան, աղլէրտէ
մէլէր գուզուլէր։
Գըլմատա զընտանտան թախլես, շաֆաղըն
շաֆգը սիւնեայը
Էյլէր միհր իլէ միւնէվվէր մէլէքլէր ուլու
միյնայը,
Զիյրը զէմինտէ վար կիւլլէր, իթմէտէ
տիր զիյալէրին
Շահը չէմ չէմս թիւրապտէ բուս, ա՜հ պին
զոնչէյի բանայը։
Կէօրսիւմ պաղը կիւլիսթանտէ գըլար
խէնտան նիճէ պիր կիւլ,
Տէրլէր սիլի տէրունիմէ տիտէլէրիմ կիւլ-
լէրէ կիւլ,
Գըլմաղ տէր չէշմիմէ գալպիմ, պէնի կիւլ-
լեր զոնչէլէր շատ,
Օլմատա տըր կիւլիւ զիրա կիւլչէնիմին
զէմինտէ քիւլ։
Սէօյլէր բուհում տա գալպիմէ, ույան,
ճիսմին պիր ճանը վար,
Իմանէ կէլ տէյիպ Ալլա՜հ, տինին տէրտէ
տէրմանը վար,
Կիւլիւն կիթտի կիւլչէնինտէն, ամա սան-
մա զայպ տըր զայպըն
Պիլմէզ մէզար, օլմազ բուհ մանվ, ճանըն
տայիմ ճիհանը վար։
Հայաթ խայա՜լ, եինէ տիւշտիւ պիր
զոնչէյի կիւլ զէմինէ
Միւսաֆիրխանէ տիր ալէմ, կէլ գըլ նա-
զար Ասիւմանէ,
Վա՜ր մը պու պաղընտան պալա պիր խա-
պէր էյ իլք պահար
Տէր անը սոր պէն պիլէմէմ, ճանընտան
այրըլան ճանէ։

Գրլմազ գալպիմ զօնչէլէր չատ, կէօ-
նիւլ կիւլչէնէ կիւլմէտի,
Գրլբպ հաթթա կեան կէօյէ կեան կիւլէ
նիկեան կէօզ աղլէտի,
Վիրան տիլի կիւլիսթանտէն այրը տիւչէն
կիւլիւմ իչին
Էշքի չէշմանըմը ճանըմ Սէմայէ թագտիմ
իչլէտի։

Ասիթանէ, 1 Մայիս 1903

Ց. ԷՆԳԻՍԷՐՃԻԵԱՆ

ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բանկալթիսէ Վիէննա Մխիթարեան թարիգաթը հէյլէթի միւհթէրէմէսի թարաքիզնտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

Առաջիկայ Մայիս ամսոյ 4(17 ին, Վանատանս անդամներէն Դեր. Հ. Եղիշէ Վ. Գաֆթանեան Քահանայութեան 50 տարւոյ Յոբելեանը պիտի կատարէ։ Դեր-բապատիւ Վարդապետը նոյն օրն առաւ-ըստ Եւրոպ. ժամը 9ին, Բանկալթի, Վիեննական Հարց Անարատ Յղութիւն եկեղեցին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Ինչպէս Վեհափառաբար Կարդինալ Ժողովոյ Տարածման Հաւատոյ՝ Վանատանս Մեծաւոր Վարդապետին ուղղած Թիւ 15878 Ապրիլ 18 թուակիր նամակով կը ծանուցանէ, Սրբազան Քահանայապետան Լեւոն ԺԳ հաճած է լիակատար ներքրդութիւն չնորհել թէ՛ Դեր. Հ. Եղիշէ Գաֆթանեան Յոբելեար Վարդապետին՝ Յոբելենի Ս. Պատարագ մատուցած օրը, և թէ՛ այն ամէն կաթողիկեայ Հաւատացեալոց՝ որոնք նոյն օրը խոստովանանք ըլլալով եւ Ս. Հաղորդութիւն առնելով, Յոբելեար Վարդապետին նոյն օրուան հանդիսական Ս. Պատարագին ներկայ կը գտնուին, և Սրբազան Քահանայապետին դիման որեւէ աղօթք մը կ'ընեն։

Ս. Պատարագէն ետքը Հանդիսակիցք Վանատան մէջ իրենց բարեմաղթութիւնները պիտի ընեն Դեր. Յոբելեար Վարդապետին։

Կը հրաւիրենք Ձեր Տէրութիւնը, որ հաճիք մասնակցիլ սոյն ուրախական հանդիսա։

ՎԱՆԱՏՈՒՆ ՀԱՐՑ ՄԽԹԱՐՆՑ. ՎԻԵՆՆԱՑ

Բանկալթի, Ապրիլ 28(11 Մայիս 1903

*** Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան՝ Գերց. Գէորգ Ծ. Վ. Թէրզիպաշեանա Մօնսէնիօրլուգ եանի Գերապայծառլըգ իւնվանը վէրիլտիկի մէմուունէն խապէր ալընմըշ տըր։

Թէրզիպաշեան Գերապայծառ՝ միւխթէլիֆ լիսանլարա վէ մալիւմաթա աչնա, վէ վազիֆէյնաս ու ղայեուր ըէհապիյնիմիզատէն օլմասըյլա, չու սուրէթլէ Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան մազհարը իլթիֆաթը մախսուսէ օլմասընտան տօլայը թագտիմի թէպրիքաթ իյլէրիզ։

*** Կ-Բաթրիգ ռիւթպ. Էմմանուէլեան էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան Երուսաղէմ Բաթրիգ վէքիլի Գերց. Թումայեան Ծ. Վ. է, պունճա սէնէլէրտէն պէրու Երուսաղէմտէ սրպգաթ իտէն խըտէմաթը մէմուհէսինէ միւքեաֆաթէն Թագադիրլիք, վէ Անտոնեան թարիգաթը միւթէհարիզանը ըէհապիյնինտէն օրուպ, սահիպի տիրայէթ վէ մալիւմաթ օլան վէ բուհանիճէ վազիֆէլէրինի հիւսնի իյֆա իթտիկի կիպի, բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրի տէ Բանկալթիսէ Աղքատասէր Տիկնանց մէքթէպի միւտիրիյէթինի սուրէթի մաթլուպէտէ իյֆա իյլէեէն Գեր. Հ. Եղիա Վ. Քիլճեանա տախի Ծայրագոյնլըգ ռիւթպէի բուհանիէսի վէրիլտիկի մաէլ մէմնունիյէ խապէր ալընմըշ տըր։ — Ախիրէն Պէյրութանտան մուվասըլէթ իթտիկինի եաղարընմըշ Գեր. Սուքիաս Վ. Զրեանա տախի, խըտէմաթը մէմուհէսինէ միւքեաֆաթէն Ծայրագոյնլըգ ռիւթպէսի վէրիլմիշ տիր։

Պու վէսիլէ իլէ միւմայէյհիմիւ թէպրիք իտէրիզ։

*** Շուրաի տէվլէթ ազաի քիրամընտան վէ ճէմաաթըմըզ միւթէպէրանընտան Բէօսէեան Անտոն էֆ. նին քէրիմէի միւհթէրէմէսի Օր. Սիւզանըն՝ թիւճարը միւթէպէրէտէն Բիւլիւքեան Անտոն էֆ. իլէ նամզէտլիկի՝ էվվէլքի բազար ագշամը, Պէյօղլունտա Բէօսէեան էֆ. խանէսինտէ սուրէթի միւքէմմէլէտէ իճրա իտիլմիշ, վէ հէր իքի թարաֆա մէնտուպ ֆամիլեա իլէ ագրապա վէ պազը ահրպպա հազրը պուլունմուշլար տըր։

Օր. Սիւզան՝ թալիմ ու թէրպիէյի հասէնէ վէ նէզաքէթլէ թէզելենի զաթ իյլէմիշ օլտուղը վէ էրմէնիճէ, ֆրանսըզճա լիսանլարա աչնա վէ բիանօտա տախիր պուլունտուղը կիպի, Բիւլիւքեան Անտոն էֆ. տախի ալէմը թիճարէթտէ իսպաթը էնվիէթ վէ մէհարէթ իթմիշ օլտուղընտան թարաֆէյնին նամզէտլիկի՝ ագրապա վէ ահրպպալարընճա մուճիպի թէպրիք վէ մէհմունիէթ պուլունմուշ տըր։

*** Զրգան բազար ագշամը տախի Պէյօղլունտա ճէմաաթըմըզ միւթէպէրանընտան վէ տավա վէքիլէրինտէն Մարտիրոսեան Գէորգ էֆ. նին խանէսինտէ, միւմայէյնին քէրիմէի միւհթէրէմէսի Օր. Էօժէնի իլէ, ֆէննը մուսիգի մուալլիմլէրինտէն վէ ճէմաաթըմըզ միւհթէրէմ ֆամիլեալարընտան Սինանեան Գրիգոր էֆ. նին մախտումը Անտոն էֆ. Սինանեանընն նամզէտլիք բէմի, թարաֆէյն ֆամիլեալարընա մէնսուպ պազը ագրապա վէ ահրպպա հազրը օլտուգլարը հալտէ իճրա իտիլմիշ տիր։

Օր. Էօժէնի՝ միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ, վէ էրմէնիճէ, ֆրանսըզճա վէ ինկիլիզճէ լիսանլարա աչնա օլտուղը կիպի, բիանօտա տախի քէսպի մէլէքէ իյլէմիշ օլուպ, Սինանեան Անտոն էֆ. իսէ, հիւսնի ախլէագը, թէրպիեէսի վէ ֆէննը մուսիգիսէքի մէհարէթիյլէ չայեանը հիւրմէթ պիր կէնճ օլմասըյլա, իշպու նամզէտլիք բէմմինին վուգուրնտէն տօլայը թարաֆէյնի թէպրիք իսէրիզ։

*** Պիր զէմանտան պէրու Ս. Յակոբ խասթախանէսինտէ էսիրֆիրաշ օլան Յարութիւն Վ. Նուրիճանըն վէֆաթ իթտիկի մէնթէթէսսիֆ խապէր ալընմըշ տըր։ Ճէնազէ ալայը ըուհանիսի՝ պու կիւն սաաթ 9 1/2ին, Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իճրա իտիլէճէք տիր։

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԱԼՄԱՆԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸ ՎԷ ԲԱԲԱ ՀԱՂՐԷԹԼԷՐԻ.— Բօլիթիչէ Գօրէսբօնտէնց զազէթասը՝ Ալմանիա իմբէրաթօրընըն Բաբա հաղրէթլէրինի զիեարէթինէ տաիր նէշը իթմիշ օլտուղը պիր մէդալէտէ, միւշարիլէյհին պու զիեարէթի սաեէսինտէ Ալմանիա իլէ Վաթիգան արասընտա մէվճուտ միւնասէպաթըն տահա զիեատէ քէսպի թագվիեէթ իտէճէկի շիւպհէսիզ պուլունտըղընը պէեան իյլէմիշ տիր։ Մէղքիւր զազէթանըն իֆատէսինէ կէօրէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը՝ պու քէրրէ իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ օն իւչիւնճիւ Լէօն Բաբա հաղրէթլէրինի զիեարէթ իյլէմիշ տիր Ինկիլթէրրա գրալը բէք սատէ պիր սուրէթատ Վաթիգանա ազիմէթ իթտիկի հալտէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը քէմալը թանթանա իլէ Վաթիգանա վասըլ օլմուշ, վէ իհթիրամաթը մահսուսէ իլէ Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ տիր։

Իմբ. Վիլհէլմ իլէ Բաբա հաղրէթլէրի արասընտա իճրա օլունան միւլագաթ տախի ֆէվգէլատէ սամիմանէ ճէրէեան իտիպ, էն զիեատէ Ալման գաթօլիքլէրինէ միւթէալլիզ մէսէլէլէր իւզէրինէ կէօրիւշիւմիւշ տիր։

Բօլիթիչէ Գօրէսբօնտէնց՝ նէթիճէի մէդալէսինտէ, Ալմանիա իմբէրաթօրընըն մէպէքի հարէքէթինտէն պահս իտիպ, միւշարիլէյհ՝ Բաբա հաղրէթլէրինի զիեարէթ իթմէքլէ, էլեէվմ Ալմանիա իլէ Վաթիգան արասընտա միւնասէպաթը տօսթանէ մէվճուտ օլտուղընը ֆիիլէն բարլագ պիր սուրէթտէ իսպաթ իթմէք իսթէտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

*** Տիկէր մայիւմաթա նէզարէն, իմբ. Վիլհէլմ՝ Բօմատը զիեարէթինին հէր տէֆասընտա Բաբա հաղրէթլէրինի տախի զիեարէթտէն կէրի տուրմամըշ օլտուղուս հալտէ, պու տէֆա իսէ, տահա զիեատէ իլթիֆաթքեարանէ սուրէթտէ այնի մուամէլէյի իճրա իյլէմիշ տիր։ Հաթթա պու հարէքէթ, Ինկիլթէրրա գրալը էտվարտըն թուտտուղը մէպէքտէն պիւսպիւթիւն ֆարգը օլմասըյլա, իթալիանլար տիլկիր պիլէ օլմուշլար տըր։

Ինկիլթէրրա գրալը՝ Բօմատան մուֆարագաթ իտէճէկի պիր զէմանտա Վաթիգանա ազիմէթ իթտիկի, վէ զիեարէթինէ բէսմի սըֆաթ վէրտիրմէտիկի, հաթթա գարտ. Բամբօլլայը կէօրմէտիկի հալտէ, Ալմանիա իմբէրաթօրը իսէ, Բօմատա մուվասըլէթինին իրթէսի կիւնիւ, ալայը վալէա իլէ Բաբա հաղրէթլէրինի կէօրմէյէ կիթմիշ տիր, վէ պու նիւմայիշէ բէսմիյէթ վէրտիրմէք իչին, հիւսար իւնիֆորմասը կիյինմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ՝ Բաբա հաղրէթլէրիյլէ միւլագաթընտան սօնրա, Վաթիգանը ումուրը իսարիճիէսի նազըրը գարտ. Բամբօլլա իլէ տէ ուզուն միւտտէթ կէօրիւշմիւշ, վէ էվվէլճէ տէ միւշարիլէյհ գարտինալը՝ Ալմանիանըն Վաթիգան նէգարինտէքի սէֆարէթխանէսինտէ էօյլէ թասմընա տավէթ իթմիշ տիր։ Պու զիեաֆէթտէ, Բրօբականտա նազըրը գարտինալ Կոթթի տախի, տավէթլի օլարագ հազրը պուլունմուշ տըր։

Պունլարտան պաշգա իմբ. Վիլհէլմ՝ Բօմատա բէք ազ միւտտէթ գալմասըյլա պէրապէր, պիր կիւն ագշամա գատար պիր գաթօլիք մանասթըրընը զիեարէթլէ կէչիրմիշ տիր։ Պաշ վէքիլ գօնթ տը Պիւլով տախի, Ագսամի Շարգտա միւթէմէքքին Ալման գաթօլիքլէրինին ումուրը բուհանիէճէ հիմաեէսի մէսէլէսի իւզէրինէ գարտ. Բամբօլլա իլէ ուզուն ուղատի կէօրիւշմիւշ տիր։

Գարտ. Անզէրին մէմուրիյէթի մախսուսէսինտէն, իմբէրաթօրընը Արվը Ֆիլսթինէ վուգու պուլան զիեարէթինտէն, վէ իմբ. Վիլհէլմին՝ քէնտիսինի Քիլիսէնին պիւյիւք էվլատը մագամընտա կէօսթէրիրճէսինէ Է.քս-յա-Շաբէլտէ իրատ իյլէտիկի մահուտ նութգտան սօնրա, միւշարիլէյհին պու տէֆաքի նիւմայիշի՝ պիր բրօթէսթան հիւքմտարընընը՝ թէպտայը սատրդասը օլան միլիոնլարճա գաթօլիքլէրէ գարշը իպրաղը ասարը թէվճճիհքեարանէ օլտուգտան պաշգա, Բաբա հաղրէթլէրինին իլթիֆաթը խայրխահանէսինին ասարը ֆիիլիյէսինի էլտէ իթմէյէ գաթի պիր արզու օլտուղընը տա կէօսթէրմէքտէ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ, ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ԻՐԱՆ.— Ռուսիանընը՝ Ագսամի Շարգտա վէ Օրթա Ասիատա իլէրլէմէսի վէ խուսուսիյլէ սոն վագըթլարտա Իրանընը շըմալընտա պաղը մէնաֆիի իգոնոմիգիէեէ վէ սարրաֆիէեէ մալիք օլմասը, Ինկիլիզլէրին սինիրլէրինի թահրիք իթտիկինտէն, պու քէրրէ, «Ռուսիա՝ Իրան սէվահիլինի Ինկիլիզ թիճարէթինէ գաբանթմագ իսթէր իսէ, հիւքիւմէթ նէ՞ եաբմագ էֆքեարընտա տը» տէյի պիր սիւալ իրատ օլունմուշ տը։ Թարիճիէ նազըրը Լ. Լէնսատաուն՝ չըգան սալը կիւնիւ Լօրտարա մէճլիսինտէ զաէէթ մուհիմմ պէեանաթըյլա, Իրան սէվահիլի՝ Հինտիսթանա պօնչու օլտուղը, վէ Հինտիսթան սուլարընընն սէրպէսթիի թիճարէթի՝ Հինտիսթան վէ Ինկիլթէրրա իչին պիր իհթիեաճը մուհիմմ պուլունտըղը, վէ օրալարտան գուրսանլարը տէֆ իթմէք, էսիր թիճարէթինի մէն իյլէմէք վէ օ պիւյիւք թարիգ սերպէսթ սագլամագ իչին, Ինկիլթէրրա, շիմտիյէ գատար պիւյիւք պիւյիւք ֆէտաքեարլըգլար իթմիշ օլտուղը ճիհէթլէ, մէղքիւր սէվահիլտէ հիչ պիր տէվլէթին մէսքէն իթթիխազ իյլէմէսինէ Ինկիլթէրրա թարաֆընտան միւսաատէ օլունամատաճաղընը, վէ պինապէրին հէր հանկը տէվլէթի Իրան սէվահիլինէ էլաթմագ իսթէր իսէ, Ինկիլթէրրանընն, պիւթիւն գուվվէթիյլէ պունա գարշը կէլէճէկինի էվվէլճէ պիրմէսի լազըմ կէլտիկինի իֆատէ իյլէմիշ տիր։ Պու զաթի պէեանաթի իւզէրինէ չիատէթի ալգըշլար վուգու պուլմուշ տուր։ Իրթէսի կիւն ատ հէյեէթի վիւքէլա թարաֆտարը օլան զազէթալար՝ «Հէր նէ գատար Ռուսիա Զինտէ պիր Բօրթ-Արթիւր էլտէ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլտու իսէ տէ, Իրան թարաֆընտա այնի մուամէլէյի իճրա իտէմէեէճէք տիր։ չիւնքի Ինկիլթէրրա՝ թէհրիքէյի էվվէլճէ կէօրմիւշ վէ հիսս իթմիշ օլտուղընտան, պունա գարշը գէօյտատա հազրընտամը մը տը» տէյի եազմըշլար տըր։

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ.—Վիէննա 1 Մայիս.— Գօնթ Կոլուսօվսքի՝ ահվալը հազրէթէն սիւչարը թէէսսիր օլմաեարագ, մուամէլաթը թիւճճարիէլէրինէ տէվամ իյլէմէլէրինի՝ Վիէննա թիւճճարընընա թավսիֆ իյլէմիշ տիր։— Իմբ. Ֆրանսուա-Ժոզէֆ՝ գօնթ Կոլուսօվսքի իլէ պիրլիքտէ պու ագշամ Բէչթաեա կիտէճէք տիր։

Բէթրէսպուրկ.—Ռուսիանընն՝ Նիւչուանկը իշղալ իթտիկի շայեասը թէքզիպ օլունուեօր։

Գօբէնհակ.— Յանիմարգա գրալը յունիսատ ըէիսի ճիւմհուր Մ. Լուպէյի զիեարէթ իտէճէք, վէ պատէհու իմբ. Վիլհէլմ իսատէի զիեարէթ իյլէեէճէք տիր։

Լօնտրա.— Թրանսվալ խթիգրազը իչին իմզալանան միզտար՝ 1 միլեար 174 միլեօն ինկ. լիրասընա պալիզ օլմուշ տըր։ Խթիգրազըն միգտարը 33 միլեօն լիրա օլտուղը հալտէ; 33 տէֆա ֆազլա իմզալանմիշ օլուեօր։ Եէնի խթիգրազըն 100տէ 1 պչգ. նիսպէթինտէ իքրամիէսի վարտը։

Աթինա.— Մէճլիսի մէպուսան՝ Բասգալիա թաթիլինտէն սօնրա իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ իճթիմատ տավէթ օլունտըղը հալտէ, մէպուսանըն միգտարը՝ գանունէն հուզուրը իճապ իտէն միգտարտան նօգտան օլտուղընտան, իճրաի միւզաքէրաթ իտէմէմիշ տիր։ Մուխալիֆիէր՝ հարէքէթի մուխալիֆքեարանէտէ պուլունմագ իւզրէ մէճլիսէ կէլմէեօրլար։ Պուհրանը միւքէլա վուգուրնտէն գօրգուլուեօր։

ԹԷՎԱՀԱՅ

Շգօտրա վալիլիկինէ՝ Պապը Սէրասքէրի լեվազիմաթը ումուտիէ տայիրէսինէ մէմուր ֆէրիդ Հայտար բաշա թայեին. Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթի սրհհիէ միւֆէթթիշի Եահեա էֆ.յէ բիւթպէի ուլէա սընրքը սանիսի թէվճիհ. Սէրայը Հիւմայուն հաթապ անպարը միւտիրի Ասաֆ պէյէ Զնճի Մէճիտի նիշանը, Պրուսա ֆըրդասընա մէմուր էրքեանը հարպիէ գայմագամլարընտան Ճէմալ պէյէ ալթուն Լիյագաթ միտալեասը իհսան.

Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթի վալիսի Խալիլ պէյ հազրէթլէրինէ բիւթպէի վէզարէթ թէվճիհ. Էտիրնէ վիլայէթինտէ Ահը-չէլէպի գայմագամլըղը՝ Ֆէքէ գայմագամը Պէհճէթ պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Մանասթըր վալիսի վէ գօմանտանը Ալի Բիզա բաշա հազրէթլէրի՝ սէլամը Շահանէ իլէ Թալթիֆ գըլընմը տըր։

—Տիւն Ինկիլթէրրա վէ Բուսիա սէֆարէթլէրի պաշ թէրճէմանլըը՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ էթմիշլէր տիր։

—Տիւեունը ումումի մէճլիսի իտարէսի բէյիսի Սըր Պապինկթըն, կէչէն կիւն վէ տիւն Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Պարութխանէյնին նօգասանլարը իքմալ իտիլէրէք, միւքէմմէլ պիր հալէ գօնուլմասը խուսուսընա իրատէի սէնիէ սուրուր իյլէմիշ տիր։

—Եավէրանը Շահանէտէն վէ թէֆթիշի ասքէրի գօմիսիօնը ազասընտան՝ միւֆէթթիշ բաշա հազրէթլէրինէ բէֆագաթընա մէմուր Նասրը բաշա՝ Իսկիւպտէն Ֆրիզվիչէ, Իբէք միւթէսարրըֆը՝ էրքեանը հարպ միրիվարընտան Եավէր բաշա՝ մահէլլի մէմուրիյէթինէ, Գոսովա վիլայէթի սանճիէ միւֆէթթիշի Ղալիպ պէյ՝ Բրիշթինէյէ, վէ կէչէնտէ Իսկիւպէ կէլմիշ օլան Սէլանիք վիլայէթի մալիէ միւֆէթթիշի Բամի պէյ՝ Սէլանիյէ կիթմիշլէր տիր։

—Պաղանա թանսիլիյէ մուամէլաթը վագֆիյէնին պիր գաթ տահա միւքէմմէլիյէթի թէէմին իչին վիլաեաթը Շահանէյէ թանսիլտարլար թայեին օլունանաղը եազըլմըշ իսի։ Պունլար՝ Տիարպէքիր, Գոնիա, Թրապիզօն, Հալէպ վէ Այտընը վիլայէթլէրի վէ Գուտսը չէրիֆ սանճաղը իլէ Սեվէրէք վէ Բալու գազալարընա թայեին իսիլէճէք տիր։ Պունլարտան պաշգա հէր սանճագա պիրէր վէ իճապընա կէօրէ իքիշէր նէֆէր թանսիլտար պուլունտուրուլաճագ տըր։

—Գոնիա Բէյի նազըրը Վարնիգօգ էֆ. Թարապլուսը Ղարպ Բէյի նէզարէթինէ, Պաղտատ Բէյի նազըրը Մէրաթ էֆ.տէ Գոնիա Բէյի նէզարէթինէ թայեին իսիլմիշ տիր։

—Միւհթաճը թամիր օլան Սէյֆի Պահրի, Հէյպէթնիւմա վէ Համիտիէ թօրբիլ սէֆիրէլէրինին սէրիան թամիրի խուսուսընա իրատէի սէնիէ սրտուր իյլէմիշ տիր։

—Էքմէքճի էսնաֆը, պուղտայ ֆիւաթընը եէնիտէն իւսթէ գօյտուղունու սէպէպ կէօսթէրէրէք, էքմէյլին ֆիւաթընա 5 բարա զամմ իսիլմէսի իչին, իքինճի աէֆա Շէհիր էմանէթինէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։

—Գալաթա քէօրրիւսիւնիւն Խրիստոպոլ ճիհէթինէ Վալիտէ խանը էօնիւնտէ պա իրատէի սէնիէ պիր ըսխթըմ ինչա օլունաճագ տըր։

—Անատոլը սէմիր եօլլարը գումբանեասը գաբու քէհեասը Արիսթիտ Քիրեագու էֆ.յէ բիւթպէի ուլէա սընրքը էվվէլի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—Պա իրատէի սէնիէ, եարընտան իթիպարէն Մալիէ նէզարէթինտէն ումումի մէմուրիյէթ պիրէր մաաշ թէվզի իսիլէճէք տիր։

— Ճումա իրթէսի կիւնիւ Եունան սէֆիրի՝ Սատրազամ, Խարիճիէ նազըրը վէ Սէրասքէր բաշա հազարաթլա, վէ բազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա սէֆիրի՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Պիթլիս վալիսինէ սէլամը Շահանէ թէպլիղ օլունմուշ տըր։

—Բուսիա սէֆիրի՝ բազար կիւնիւ Հէյպէլի ատատա սապրգ Տէրիսաատէթ վէ Գուտս Բում բաթրիպլէրինի զիհարէթ իթմիշ տիր։

—Գոնիա–Էրէյլի խաթթընին ինչասընը տէրէօնտէ իտէն Մ. Մարքէնզէ իլէ ինչասթա մէմուր միւհէնտիսլէր՝ ահան Գոնիաեա միւթէվէճճիհէն չէհրիմզատէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Ինչասթա եագընտա պաշլանաճագ տըր։ Ինչասթա վէ արազի վէ էմլաքըն հիյնի հաճէթտէ սաթըն ալընմասընա նէզարէթ իթմէք իւզրէ, Նաֆիա նէզարէթինտէն պէնպաշը Զիա պէյ՝ գօմիսէր թայեին օլունմուշ տըր,

—Պուլկար բրէնսի Բարիզտէն տօղրուճա Սօֆիաեա ավտէթ իյլէմիշ տիր։— Բրէնսի միւշարիլէյհ՝ չըգան սալը կիւնիւ Բարիզտէ բէյիսի ճիւմհուր թարաֆընտան ինթիրամաթը մախսուսէ իլէ գապուլ օլունմուշ տըր։ Միւլագաթլարը զայէթ սամիմի օլմուշ, վէ բրէնսին ավտէթինտէն օն տազըգա սօնրա բէյիսի ճիւմհուր Մ. Լուպէ՝ բրէնսի միւշարիլէյհէ իատէի զիարէթ իյլէմիշ տիր։

—Սօպրանիէ մէճլիսի բէյիսի Մ. Զանգօվ՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ Բէթրէսպուրկա միւթէվէճճիհէն Սօֆիաատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Շգօտրա վալիլիկինէ թայեին պույրուլան Հայտար բաշա հազրէթլէրինէ, պա իրատէի սէնիէ մէվզրի մէզքիւր գօմանտանլըղը տախի իհալէ գըլընմըշ տըր։ Միւշարիլէյհ, պիր գաչ կիւնտէն մահէլլի մէմուրիյէթինէ կիտէճէք տիր։

—Թապիպլիք վէ շիւպէլէրի հագգընտա շունա պունա չահատէթնամէ վէրէն իսմամ վէ մուխթարլար իլէ պէլէտիէ բէիսլէրինին տիւշարը միւճազաթ իսիլէճէկի վիլաեաթա թէպլիղ իսիլմիշ տիր։

—Ճէպէլի Լիպնան տախիլինտէ զիրաաթըն թէրագգըսը վէ իբէք պէօճէկի եէթիշարիմէք իչին միւթէսարրըֆլըղճա տախիլի պիր իսթիգրազ ագտընա թէչէպպիւս իսիլմիշ տիր։

—Շիրքէթի Խայրիէյնին Ինկիլթէրրատա Կլասգօ ֆապրիգասընտա ինչա իթտիրտիկի 49 Ն.լը վաբօր՝ լիմանըմըզա վասլ օլմուշ տըր։ Պու վաբօր՝ Շիրքէթին պիլճիւմլէ վաբօրլարընտան պիւյիք օլուպ, սաաթտա 16 միլ գաթ իտէպիլմէքտէ տիր։ Սիսթէմի տէ պիւսպիթիւն պաշգա տըր։

—Բումանիա թարիգիյլէ կէլէն Շարգ Սիւրաթ գաթարը եօլճըլարընտան տօղրուճա Տէրիսաատէթէ կէլէճէքլէրին բասաբօրթլարը Քէօսթէնճէտէ վիրզ իսիլէրէք, եօլճըլարըն տօղրուճա վաբօրա բաքիպ օլաճագլարը իշիտիլմիշ տիր։

—Շէհրիմիզատ էթին ֆիւաթընը թէնզիլ իթտիրմէք վէ ֆիյաթըն եիւքսէլմէսինէ մէյտան վէրմէմէք իւզրէ, գօեունլարընն գասապլարա թէզվզ նիզամնամէսինին թատիլինէ իրատէի սէնիէ սրտուր պույրուլմուշ, վէ եէնի պիր նիզամնամէ թանզիմինէ Շէհիր էմանէթինճէ թէչէպպիւս իսիլմիշ տիր։

—Ֆրանսա մէսլիքի նազըրը օլուպ, միւսաֆիրէթէն չէհրիմզէ կէլմիշ օլան Մ. Շօմիէ՝ ճումա իրթէսի սապանը Բէօսթէնճէ թարիգիյլէ վէ Բարիզէ միւթէվէճճիհէն Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն Մ. Շօմիէյէ Լինճի բիւթպէտէն Օսմանի վէ բէֆագաթընտա պուլունան զէվաթա միւխթէլիֆ բիւթպէյէրտէն նիշանլար իհսան պույրուլմուշ տըր։

—Պիր զէմանտան պէրի խասթա օլան Ալմանիա սէֆիրի՝ քէսպի աֆիյէթ իթմիշ վէ կէչէն կիւն Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրինին գօնաղընա կիտէրէք, նազըրը միւշարիլէյհ իլէ միւլագաթ իյլէմիշ տիր։ Սէֆիրի միւշարիլէյհ, իւչ այ մէէզունիյէթլէ եագընտա Ալմանիաեա կիտէճէք տիր։

—Լարիսատան եազըլտըղընա կէօրէ, չըգան հաֆթա զարֆընտա չէհրի մէզքիւրտէ 15 Պուլկար վէ պունլարընն գլաղուղը օլան պիր Ուլահ, Վօլօտա 2 Պուլկար, Աթինատա քէզա 2 Պուլկար տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։ Լարիսատա թութուլան Պուլկարլարտան պիրինին եանընտան Պուլկար զապիթի իւնիֆօրմասը պուլունմուշ տըր։

—Մալազկերտ, Ախլէաթ վէ Պուլանըգ գազալարընտա զէլզէլէտէն վէ չիտտէթի ֆուրթունատան վագը օլան զարարընթազմինի իչին էհալիյէ 20,000 ղշ. թէվզիինէ վէ Պիթլիս վիլաեէթինին հասըլաթընտան տախի 30,000 ղշ.ըն իթասընա վէ ճիվար օլան Տիարպէքիր, Հալէպ, Ատանա, Մամուրէթ իւլ Ազիզ վէ Սիվաս վիլայէթլէրինտէ իեանէ թօպլանարագ, Պիթլիս վիլաեէթինէ կէօնտէրիլմէսի խուսուսընա իրատէի սէնիէ չէրէֆսըտուր պույրուլմուշ տըր։

—Աթինա Օսմ. սէֆիրի՝ չըգան քէնչ. կիւնիւ Եունան խարիճիէ նազըրըյլա միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Մալիէ մէճլիսի ազասընտան Հիւսանի պէյ՝ վիլաեէթին ահվալը մալիէսինի թէտգիգ իթմէք իւզրէ Թրապիզօնա կիթմիշ տիր։

—Պիր գրուազէօրիւն ինչասը իչին Պահրիէ նէզարէթիյլէ Անսալտա ֆապրիգասը արասընտա իճրան մուխապէրէ օլունուեօր։

—Բեաֆֆէլ օրտուի Հիւմաեունլարտա, 1319 սէնէսի էֆրատընին գուրա քէշիտսինէ պաշլանմըշ տըր։

—Շամտա պա իրատէի սէնիէ պիր մէքթէպլի թըպպիէի միւլքիէ թէէսսիս իտիլէճէք տիր։ Պու մէքթէպին իտարէսի իչին, պազը վիլաեէթլէրտէ ալընան զիւպհիէ բէսմինին՝ Անատօլընընն տիկէր վիլաեէթլէրինէ տէ թաամիմ իսիլմէսինէ, վէ հասըլաթընը՝ պանգաեա թէսլիմ իսիլմէք իւզրէ Տէրիսաատէթէ կէօնտէրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Ալընաճագ բէտմ՝ պէր վէճճի աթի տիր. մանտատան 5 ղշ., իսնէքտէն վէ էօքիւզտէն 3 ղշ., գօեունտան 1 ղշ., քէչիտէն 30 բր., գուզուտան 8 բր.։ Պու վէրկիլէր՝ միւզաէտէ իլէ իլթիզամ իսիլէճէք տիր։ Իչպու զիւպհիյէ բէսմի, զաթէն ալընմագտա օլան վէ եարը պէ եարը Մալիէ նէզարէթիյլէ Պէլէտիէ սանտըգլարընա թախսիս իսիլէն բէսմտէն պիւսպիթիւն պաշգա՝ եէնի պիր վէրկի տիր։

—Քեաղըթխանէ սուլարը կիպի, Թաթավլա, Ֆէրիքէօյիւ վէ ճիվարը մէնպա

)(43)(

ՊԻԹԼԻՍ ԳԱՏԸՆ

Բաուլ տաիի, իզտիրապ իչինտէ օլուպ, ֆագաթ պիլմէյի չէտիտէն արզու իթտիկի մալիւմաթը Լիւսիէնէ սօրմաեա թէբէտտիւտ իտիեօրտը, չիւնքի սօրաճագ չէյլէրինի օ սաֆ գըզճըզաղա խիթապ իթմէյի՝ բէք տէ միւնասիպ պուլմաեօրտը։

Նիհաեէթ մէրգում, եօրկունդրգ հիսս իթտիկինտէն, օթուրարագ,

— Մատամ Բէքէն չօգ կէճիքէճէ՞ք մի տիր, տէյի սիւալ իթտի։

Լիւսիէն.— Զանն իտէրիմ քի կէճիքմէզ. պազը էրզագ սաթըն ալմագ իչին բազարա կիթտի։ Իզիտօրը սէպէպսիյէ սաաթ օն պիրտէ էօյլէ թաամընը հազըրլամալը տըր։

Ֆիլվագը քիչիւք Լիւսիէնին թախմին իթտիկի վէճճիէ, մատամ Բէքէն պու արա կէլտի, վէ Բաուլը իչէրտէ կէօրիւր կէօրմէզ,

— Եա՞ հաֆըզ Ալլահ, պու նէ՞ իշ տիր. խայր, մէմուլ իթմէեօրտում... տօղրուսը բէք պիւյիւք հայրէթ իչինտէ գալտըմ... զիրա պիր տահա սիզի կէօրէպիլմէքտէն գաթը իւմիտ իթմէյէ պաշլամըշ խտիմ, տէյի նիտա իթտի։

Լիւսիէն.— (միւլայիմէթլէ.) Զօճուգ ուեուեօր, տէսի։

Մատամ Բէքէն.— (պու տէֆա եավաշ սէսլէ.) Պէն տէ Սթանթօր կիպի պաղըրըեօրում. սահիհէն ճէզաեա լայըգըմ... Սիզին մուվասըլէթինիզ, միւսիւ սըՃէրթ, ագլըմը պաշըմտան ալտը։ Կէլէճէկինիզի պիլմէեօրտում... Ալլահ հէր շէյէ գատիր տիր... Տիմէք սիզսինիզ...

Բաուլ.— (հէեէճան իչինտէ օլմասընա բաղմէն, գաբուճը գարընն հայրէթինի կէօրմէքլէ կիւլիւմսէմէսինի թուութամայարագ.) Եվվէթ, ազիզէմ մատամ Բէքէն, պէն իմ։ Սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

Բաուլ, գաբուճը գատըն իլէ եալընըզ գալմագ իսթէտիկինի անլաթընճասընա մէրգումէնին եիւզիւնէ պագտը։

Մատամ Բէքէն.— (Լիւսիէնէ.) Հայտէ գըզըմ, սէն մաթպախա կիթ տէ, օճաղը եագ վէ պիզէլիայը այըգլա։

Քիչիւք գըզ՝ մատամ Բէքէնին էլինտէն էրզագ զէնպիլինի ալարագ, մաթպախա կիրտի վէ գաբուճը գաքատը։

Անայիս Բէքէն.— Պու չօճուգ Ալլահընն պիր գուզուսը տըր, միւսիւ, լաքին ագըլը պիր գուզու տըր... եալընըզ պիր քիչիւք բարմաղը՝ պէնտէն զիեատէ տէեէր. պէնիմ իչին ատէթա պիրինճի իքրամիէ գավանըմըզ կիպի պիր քէլէբիր տիր։

Բաուլ.— Հէր էյլիք՝ միւքեաֆաթա նայիլ օլուր. իմտի էմինիմ քի պու գըզ տա, քէնտիսինէ իթտիկինիզ էյլիկին գարշըլըզընը էօտէեէճէք տիր։

— Էյլիկին գարշըլըզընը՞ մը էօտէեէճէք տիր. զաթէն ֆայիզինին ֆայիզիյլէ գարշըլըզընը էօտէմիշ տիր տէմէյէ թէրէտտիւտ իթմէյին. պէնիմ հարէքէթիմ իչին տէ էյլիք տիմէյին, չիւնքի պու սէվկիլի գըզճըզաղ՝ պէնիմ կիպի պիր պունամըշ իլէ եաշամաեա բաղը օլմասըյլա, քէնտիսի էյլիք իթմիշ օլուեօր։

Պատէհու պու գատընճըզաղ, մահղունէն պաշընը սալլաեարագ, չէօյլէ իլավէ իթտի.

— Լաքին, միւսիւ մարքի, պու կիպի սէօզլէր սիզին իչին էհէմմիեէթսիզ մաալլար գիպի տիր։ Էկէր ճէարէթիմ օլսա... էկէր սիզի միւքէտտէր գըլաճաղըմտան գօրգմասամ... խապէրինիզ օլուպ օլմատըղընը սօրաճաղըմ... քիմի իյմա իթտիկիմի էլպէթթէ պիլիրսինիզ։

Բաուլ.— (հէեէճանընտան նաշի սէսի տիթրէեէրէք.) Պէնի խայինճէ ալտաթմըշ օլան օ սէֆիլ գատընը իյմա իտիեօրսունուզ։

Անայիս Բէքէն.— (հէրարէթլէ.) Մատամ Մարսէլէ իֆթիրա իտիեօրսունուզ. խայր, օ սիզի ալտաթմամըշ տըր. օ սէվկիլի մախլուզ՝ պունու եաքմաեա միւգթէտիր տէյիլ տիր. պու իֆատէմին տօղրու օլտուղը իչին, սաղ էլիմի, պիրա բէրվա աթէյէ սօգմաեա հազըրըմ։

— Պանա եազտըղը պիր մէքթուպտա, պիր տիկէրինէ օլան մուհապէթինի իգրար իլէ պէրապէր, հաթթա աֆվլըգ տիլէտիկինի չիւպհէսիզ պիլմէեօրսունուզ։

— Խայր, խայր, միւսիւ մարքի, սիզ նէ՞ սէօյլէրսէնիզ սէօյլէյին, պէն ասլա ինանմամ վէ ինանմաեաճաղըմ. հաթթա պիզզաթ մատամ Մարսէլին ազզընտան իչիթսէմ, երինէ սահիհ օլմատըղընը՝ իտտիա իտէճէյիմ։

(Շարունակություն)

— Լսում է (ձայնը կարծես հեռվից գալիս է, ինչպես մի մեծ դատարանի դահլիճի խորքերից, ուր դատավորները, ատենակալները, դատախազները, փաստաբանները, ամբաստանյալները, դատապարտյալները, վկաները, հանդիսատեսները, ամենքը, ամենքը